

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 10 kwietnia 2019 r.

Pozycja 83

POSTANOWIENIE z dnia 22 stycznia 2019 r. Sygn. akt Ts 101/08

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

art. 351 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) z: art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.),

p o s t a n a w i a:

- 1) podjąć zawieszone postępowanie;
- 2) odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 27 marca 2008 r., wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 2 kwietnia 2008 r. (data nadania), M.J. (dalej: skarżący) zarzucił, że art. 351 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (ówcześnie: Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.), w części obejmującej zwrot „w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku”, jest niezgodny z art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.).

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 22 stycznia 2009 r. (doręczonym 27 stycznia 2009 r.), pełnomocnik skarżącego został wezwany do usunięcia braku formalnego skargi konstytucyjnej, tj. do dokładnego określenia sposobu naruszenia konstytucyjnych wolności i praw skarżącego przez zaskarżony przepis.

W wykonaniu powyższego zarządzenia, 5 lutego 2009 r. wpłynęło do Trybunału Konstytucyjnego pismo procesowe z 2 lutego 2009 r.

Trybunał nabrał wątpliwości co do autentyczności podpisu oraz pieczęci radcy prawnego G. K. widniejących pod tym pismem. Zaistniało uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu zabronionego, określonego w art. 270 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny

(ówcześnie: Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1600, ze zm.; dalej: k.k.), o czym Szef Biura Trybunału Konstytucyjnego zawiadomił Prokuraturę Rejonową w T. pismem z 17 sierpnia 2009 r. (znak: [...]).

W tym stanie rzeczy, postanowieniem z 22 stycznia 2010 r., Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 20 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.), zawiesił postępowanie, stwierdziwszy, że ewentualne nadanie biegu skardze konstytucyjnej zależy od rozstrzygnięcia o popełnieniu czynu zabronionego.

Sąd Rejonowy w K. Wydział VIII Karny – wyrokiem z 11 kwietnia 2017 r. (sygn. akt [...]), utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w K. VI Wydział Karny Odwoławczy z 29 września 2017 r. (sygn. akt [...]) – uznał skarżącego za winnego m.in. tego, że w postępowaniu przed Trybunałem „w sprawie o sygn. akt Ts 101/08 użył jako autentycznego podrobionego dokumentu w postaci pisma procesowego strony z dnia 2 lutego 2009 r., na którym uprzednio podrobiono podpis oraz pieczętkę radcy prawnego G.K., czym wyczerpał znamiona występku z art. 270 § 1 k.k.”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074, ze zm.) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane skargą nie zostało zakończone do 3 stycznia 2017 r., tzn. dnia wejścia w życie u.o.t.p. TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają jej przepisy.

Zgodnie z art. 180 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) w związku z art. 36 u.o.t.p. TK, gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego postępowania, Trybunał podejmuje zawieszone postępowanie z urzędu z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia kończącego to postępowanie. Sprawa, w związku z którą Trybunał zawiesił postępowanie, została zakończona prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z 29 września 2017 r. (dalej: wyrok skazujący). W tym stanie rzeczy konieczne stało się podjęcie zawieszonego postępowania.

Trybunał stwierdza, że analizowanej skardze należy odmówić nadania dalszego biegu.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 u.o.t.p. TK, przymus adwokacko-radcowski w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym dotyczy zarówno sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej (oraz zażalenia na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu), jak i reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed tym organem. To oznacza, że wszystkie czynności procesowe – w tym usunięcie stwierdzonych braków formalnych skargi – muszą być dokonywane przez umocowanego w sprawie adwokata lub radcę prawnego, chyba że skarżący jest sędzią, prokuratorem, adwokatem, radcą prawnym, notariuszem, profesorem lub doktorem habilitowanym nauk prawnych (art. 44 ust. 1 *in fine* u.o.t.p. TK).

Wprawdzie obowiązujący w dniu wniesienia skargi art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.) stanowił: „skargę i zażalenie na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu sporządzają adwokat lub radca prawny, (...)”, jednak Trybunał w swoich postanowieniach wielokrotnie podkreślał, że statuowany w tym przepisie przymus adwokacki nie sprowadza się tylko do tych dwóch czynności procesowych. Jak zauważył, m.in. w postanowieniu z 6 lipca 2006 r. (sygn. Ts 62/06, OTK ZU nr 5/B/2006, poz. 240), „obowiązkowe zastępstwo w postępowaniu sądowokonstytucyjnym nie ogranicza się do sporządzenia skargi

konstytucyjnej i zażalenia na postanowienie odmawiające nadania jej dalszego biegu, ale także obejmuje pismo procesowe stanowiące uzupełnienie wskazanych w trybie art. 36 ust. 2 ustawy o TK [z 1997 r.] braków skargi” (zob. także wydane w sprawie skarżącego postanowienia TK z: 18 marca 2004 r., sygn. Ts 210/03, OTK ZU nr 2/B/2004, poz. 151 i 30 marca 2004 r., sygn. Ts 11/04, OTK ZU nr 3/B/2004, poz. 205). W postanowieniu z 11 lutego 2010 r. (sygn. Ts 20/08, OTK ZU nr II/B/2014, poz. 751) Trybunał z kolei stwierdził, że przymusem adwokackim objęte są także wnioski o przywrócenie terminu (usunięcia braków formalnych skargi i wniesienia zażalenia na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu).

Wyrok skazujący – którym Trybunał Konstytucyjny jest związany na mocy art. 11 k.p.c. w związku z art. 36 u.o.t.p. TK – jednoznacznie wskazuje na to, że złożone w Trybunale pismo procesowe z 2 lutego 2009 r. nie zostało sporządzone i podpisane przez radcę prawnego G.K. Jednocześnie należy przy tym podkreślić, że skarżący nie jest żadnym z podmiotów, o których mowa w art. 44 ust. 1 u.o.t.p. TK. To oznacza, że braki formalne skargi nie zostały usunięte w ustawowym terminie.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania rozpatrywanej skardze dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił, jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.